

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Consumer & Media

Rapport

Houding van ouders ten aanzien van het rookgedrag van jongeren van 12-16 jaar

Hanneke Sjerps

F4670 | 9 februari 2009

Alle in dit document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan.

© TNS NIPO | ISO 9001 | rapport nederlands.dot

Inhoud

Samenvatting	1
Inleiding	3
<hr/>	
1 Rookgedrag van jongeren van 12 t/m 16 jaar	5
1.1 Rookgedrag jongeren	5
1.1.1 Rookgedrag jongeren van 12 t/m 16 jaar	5
1.2 Roken de jongeren die hebben gerookt nog, of zijn ze gestopt?	8
1.2.1 Rookgedrag jongeren van 10 t/m 11 jaar en 17 t/m 19 jaar	8
<hr/>	
2 Rookgedrag jongeren en de houding van ouders	10
2.1 Weten de ouders dat hun kind rookt of heeft gerookt?	10
2.2 Praten met ouders over roken	11
2.3 Houding van ouders ten aanzien van het rookgedrag jongere	12
2.4 Jongeren en rookgedrag ouders	12
2.5 Thuisituatie jongeren	14
2.6 Rookgedrag jongeren en afkomst familie	15
2.7 Rookgedrag jongeren naar opleiding	15
2.8 Rookgedrag en houding vrienden	17
<hr/>	
Bijlagen	
1 Onderzoeksverantwoording en universum	
<hr/>	
<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
1 <i>Percentage jongeren dat wel eens, afgelopen 4 weken, dagelijks of nooit heeft gerookt - naar leeftijd</i>	5
2 <i>Percentage jongeren dat wel eens/afgelopen 4 weken/iedere dag heeft gerookt - naar leeftijd</i>	6
3 <i>Frequentie van roken – naar leeftijd</i>	7
4 <i>Rook je nu nog steeds of ben je inmiddels gestopt?</i>	8
5 <i>Weten je ouders of verzorgers dat je rookt of hebt gerookt?</i>	10
6 <i>Percentage jongeren dat wel eens heeft gerookt, waarvan de ouders niet weten dat ze roken of hebben gerookt, naar leeftijd</i>	10
7 <i>Hoe vaak hebben je ouders/verzorgers met je gepraat over roken?</i>	11
8 <i>Wel of geen rokende ouders in relatie tot het rookgedrag van de jongeren</i>	13
9 <i>Rookgedrag van jongeren 12-16 jaar en hun thuisituatie</i>	14
10 <i>Rookgedrag onder jongeren van 12-16 jaar, naar afkomst</i>	15
11 <i>Rookgedrag jongeren naar opleiding</i>	16
12 <i>Rookgedrag en houding vrienden</i>	17
13 <i>Verdeling jongeren naar sekse en leeftijd (schooljaar 2006/2007)</i>	

Samenvatting

In dit rapport wordt de houding van ouders en vrienden of vriendinnen van de jongeren beschreven. Het gaat daarbij steeds om de perceptie van de ondervraagde jongeren zelf. Het percentage jongeren dat nooit heeft gerookt en het percentage dat wel eens heeft gerookt tellen samen op tot 100%. Aan de jongeren die *wel eens* hebben gerookt, werd tevens gevraagd of zij de afgelopen 4 weken hebben gerookt. Aan deze laatstgenoemde groep werd vervolgens gevraagd of zij dagelijks roken. De percentages wel eens gerookt, afgelopen 4 weken gerookt en dagelijks gerookt tellen dus niet op tot 100%, omdat de cijfers elkaar overlappen.

Rookgedrag

Van de jongeren in de doelgroep (van 12 t/m 16 jaar) heeft 40% wel eens gerookt.

Van de jongeren van 12 t/m 13 jaar heeft 22% wel eens gerookt. Bijna 1 op de 4 brugklassers heeft dus wel eens een sigaret geprobeerd.

Ruim de helft van deze jongeren (die wel eens hebben gerookt), heeft de afgelopen vier weken gerookt. Omgerekend naar *alle* jongeren van 12 t/m 16 jaar heeft 21% de afgelopen vier weken gerookt en 14% elke dag gerookt. Meisjes in de doelgroep roken significant minder vaak dan jongens dagelijks. De grootste relatieve stijging van het dagelijkse roken zien we tussen de 12- en 14-jarigen.

Ruim de helft van de jongeren van 12 t/m 16 jaar geeft aan dat ze nog roken en minder dan de helft zegt dat ze inmiddels zijn gestopt met roken. Als de vader en moeder allebei roken, dan zijn de jongeren significant minder vaak gestopt dan gemiddeld. Wanneer niemand in het huishouden rookt, dan zijn ze juist significant vaker gestopt.

Op de hoogte zijn van rookgedrag en praten over roken

Bijna een op de drie ouders van jongeren tussen de 12 en 16 jaar die wel eens hebben gerookt, weet niet dat hun kind wel eens heeft gerookt. Ouders weten significant vaker van hun zonen dan van hun dochters dat zij (wel eens) hebben gerookt. Als vader en moeder beiden roken of als de moeder rookt, dan weten de ouders significant vaker dat hun kind (wel eens) heeft gerookt of rookt dan gemiddeld.

Jongeren van 12 t/m 16 jaar die wel eens hebben gerookt, hebben significant vaker dan jongeren die nog nooit hebben gerookt (soms, regelmatig of vaak) gepraat met hun ouders over het wel of niet (gaan) roken.

Houding van ouders ten aanzien van roken

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) waarvan de ouders *wel* weten dat ze wel eens hebben gerookt, zegt bijna een kwart dat hun ouders het (helemaal) mee eens zijn met hun rookgedrag. Van de jongeren waarvan de ouders *niet* weten dat ze wel eens hebben gerookt, zegt 6% dat hun ouders het er (helemaal) mee eens zouden zijn dat ze roken. Van de jongeren die nog nooit hebben gerookt, zegt 3% dat hun ouders het er (helemaal) mee eens zouden zijn, als zij zouden roken.

Van de ouders die niet willen dat hun kinderen roken, is het rookpercentage van de jongeren dus lager. Ouders die het roken afkeuren zijn minder vaak op de hoogte van het rookgedrag van hun kinderen dan ouders die het wel zouden goedkeuren.

Rookgedrag ouders

Tevens is er een duidelijk verband tussen het rookgedrag van de ouders (die op de hoogte zijn van het rookgedrag) en het rookgedrag van de jongeren. Wanneer de ouders roken, of als een broer of zus rookt, dan zijn de ouders het significant vaker eens met het rookgedrag van hun kinderen dan gemiddeld.

Van de jongeren in de doelgroep die noch een rokende moeder, noch een rokende vader hebben, heeft een derde wel eens gerookt. Van de jongeren die of een rokende moeder of een rokende vader hebben, heeft ruim de helft wel eens gerookt. Het rookgedrag van de ouders heeft dus ook zijn weerslag op het rookgedrag van de kinderen.

Thuisituatie en afkomst jongeren

Jongeren in de doelgroep die bij hun vader *en* moeder inwonen, hebben significant minder vaak (wel eens) gerookt dan jongeren die voornamelijk bij hun moeder inwonen. Drie op de vijf jongeren van Nederlandse afkomst heeft nog nooit gerookt.

Rookgedrag naar opleiding

Het hoogste percentage jongeren dat wel eens heeft gerookt, wordt gevonden op het ROC/ BOL (MBO) en onder jongeren die geen dagopleiding volgen (let op: zonder dagopleiding heeft een laag aantal ondervraagden, dus is dat indicatief). Jongeren op de basisschool hebben het minst vaak van allen wel eens gerookt. Dat laatste hangt uiteraard wel samen met de leeftijd van deze jongeren.

Houding van vrienden ten aanzien van rookgedrag

Ruim de helft van de jongeren van 12 t/m 16 jaar die niet roken, zegt dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken. Verder denkt de helft van alle jongeren in de doelgroep dat hun vrienden en vriendinnen niet-rokers in het algemeen cool of stoer vinden.

Inleiding

In opdracht van STIVORO voert TNS NIPO jaarlijks een onderzoek uit naar het rookgedrag van de jeugd van 10 t/m 19 jaar. In deze Roken Jeugd Monitor komen verschillende onderwerpen aan bod. In dit rapport wordt ingegaan op het rookgedrag van 12-16 jarigen en de mening van ouders en vrienden ten aanzien van het rookgedrag van jongeren. Het gaat daarbij steeds om de *perceptie* van de ondervraagde jongeren zelf. De resultaten komen uit de Roken Jeugd Monitor die in 2008 is uitgevoerd.

Doel en inhoud onderzoek

Het onderzoek 'Roken Jeugd Monitor' (voorheen 'Rookgewoonte jeugd') wordt al vele jaren uitgevoerd door TNS NIPO. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te verkrijgen in het rookgedrag van jongeren. De resultaten van het onderzoek staan beschreven in het rapport 'Roken Jeugd Monitor 2008'.

In 2009 gaat een campagne van start die gericht is op ouders van jongeren in de leeftijd van 12 t/m 16 jaar. Dit aanvullende rapport is ter ondersteuning van deze campagne en gaat uitgebreid in op de mening van ouders en vrienden ten aanzien van het rookgedrag van jongeren in de campagnedoelgroep.

Dit rapport gaat in op de volgende vragen:

- Heb je wel eens gerookt?

Indien men rookt:

- Heb je in de afgelopen 4 weken gerookt?
- Rook je gewoonlijk iedere dag, rook je gewoonlijk één of meer keren per week of rook je minder dan eens per week?
- Hoeveel sigaretten/sjekkies rook je nu zo per dag?

Indien men niet rookt:

- Wat vinden je vrienden en vriendinnen ervan dat jij niet rookt?
Vinden ze dat cool of stoer of vinden ze dat juist niet cool of stoer?
- Denk je dat je vrienden en vriendinnen niet-rokers cool of stoer vinden, of vinden ze niet-rokers juist niet cool of stoer?

Indien men wel rookt:

- Weten je ouders of verzorgers dat je rookt of hebt gerookt?
- In hoeverre zijn je ouders of verzorgers het ermee eens dat je rookt?
- In hoeverre zouden je ouders of verzorgers het er mee eens zijn dat je rookt?

Indien men niet rookt:

- In hoeverre zouden je ouders of verzorgers het er mee eens zijn als je zou roken?

Allen

- Hoe vaak hebben je ouders\verzorgers het afgelopen jaar met je gepraat over wel of niet gaan roken?

De vragen die in dit rapport worden beschreven zijn als bijlage opgenomen.

Doelgroep en steekproefgrootte

De doelgroep van het onderzoek Roken Jeugd Monitor bestaat uit jongeren in de leeftijd van 10 t/m 19 jaar. In 2008 zijn in totaal 4.600 jongeren in de leeftijd van 10 t/m 19 jaar ondervraagd. De doelgroep zoals beschreven in deze rapportage bestaat uit jongeren van 12 t/m 16 jaar. In deze doelgroep zijn 2.333 jongeren ondervraagd.

De samenstelling van de steekproef is gebaseerd op de verdeling naar sekse, leeftijd en schooltypen in Nederland (quotasteekproef).

Onderzoeksverantwoording

De vraaggesprekken met de jongeren die voltijdonderwijs volgen hebben face to face op school plaatsgevonden. De vraaggesprekken met de jongeren die geen (dag)onderwijs volgen, hebben in hun eigen woonomgeving plaatsgevonden.

Rapportage

Dit rapport bestaat uit een tekstgedeelte en een tabellengedeelte. De tabellen zijn te vinden in bijlage 2. In de figuren in het tekstgedeelte wordt steeds het ongewogen aantal respondenten vermeld.

1 Rookgedrag van jongeren van 12 t/m 16 jaar

In hoofdstuk 1 wordt het rookgedrag van jongeren in de campagnedoelgroep (tussen 12 en 16 jaar) beschreven. Verschillen tussen subgroepen (zoals leeftijd en sekse) in de doelgroep die relevant en significant zijn, worden in de tekst toegelicht. Tevens wordt kort stilgestaan bij het rookgedrag van jongeren in de leeftijd van 10 t/m 11 en 17-19 jaar. Alle beschreven resultaten hebben betrekking op 2008.

1.1 Rookgedrag jongeren

Aan de jongeren die *wel eens* hebben gerookt, is gevraagd of zij de afgelopen 4 weken hebben gerookt. Aan deze laatstgenoemde groep werd vervolgens gevraagd of zij dagelijks roken. De percentages wel eens gerookt, afgelopen 4 weken gerookt en dagelijks gerookt tellen dus niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen.

1.1.1 Rookgedrag jongeren van 12 t/m 16 jaar

Van de jongeren in de doelgroep (van 12 t/m 16 jaar) heeft 40% wel eens gerookt.

Van de jongeren van 12 t/m 13 jaar heeft 22% wel eens gerookt. Bijna 1 op de 4 brugklassers heeft dus wel eens een sigaret geprobeerd

Ruim de helft (54%) van de jongeren die wel eens hebben gerookt, heeft de afgelopen vier weken gerookt. Omgerekend naar *alle* jongeren van 12 t/m 16 jaar heeft 21% de afgelopen vier weken gerookt.

Van de jongeren in de doelgroep rookt 14% dagelijks (zie figuur 3). Van de 12-jarigen geeft nog slechts 1% aan dagelijks te roken. De grootste relatieve stijging van het dagelijkse roken zien we onder 12-, 13- en 14-jarigen (van 1% naar 5% naar 14%). In onderstaande tabel worden de significante verschillen tussen de verschillende leeftijden en tussen meisjes en jongens vetgedrukt weergegeven.

---

1 | Percentage jongeren dat wel eens, afgelopen 4 weken, dagelijks of nooit heeft gerookt - naar leeftijd

---

						Meisjes	Jongens	Totaal
	12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	12-16 jaar	12-16 jaar	12 t/m 16 jaar
Wel eens gerookt (n=936)	17	27	41	56	58	39	41	40
Nooit gerookt (n=1398)	83	73	59	44	42	61	59	60
Afgelopen 4 weken (n=501)	3	10	23	33	37	21	22	21
Rookt iedere dag (n=321)	1	5	14	21	26	12	15	14

Basis: 12-16 jarigen, n=2.333

De percentages wel eens gerookt, afgelopen 4 weken gerookt en dagelijks gerookt tellen niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen. De percentages nooit gerookt en wel eens gerookt tellen samen wel op tot 100%.

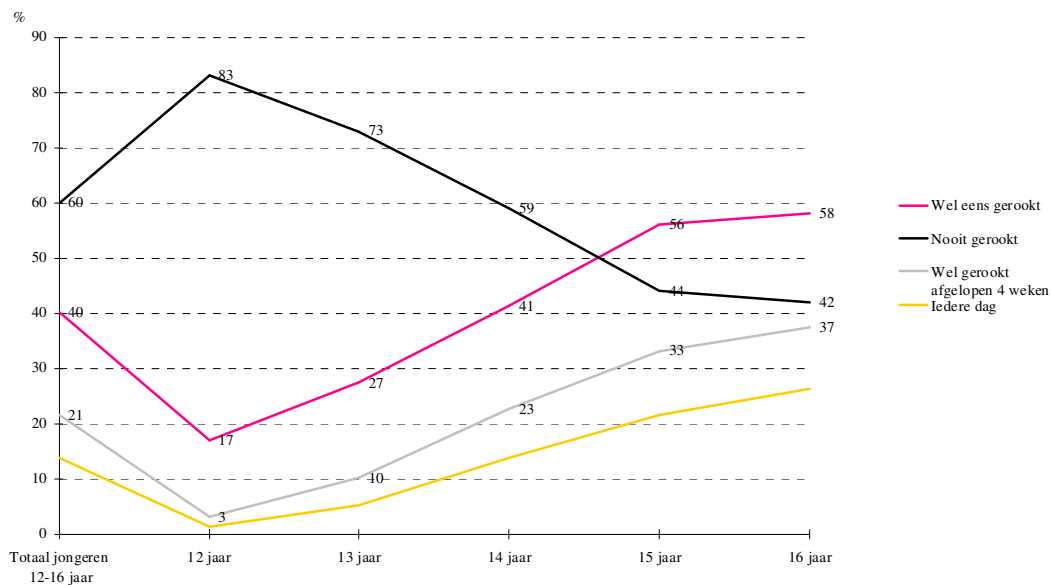
Meisjes in de doelgroep roken significant minder vaak dagelijks dan jongens (zie tabel hierboven). Verder zijn er geen significante verschillen tussen jongens en meisjes.

Overige relevante significante verschillen ten aanzien van rookgedrag (afkomst, rookgedrag ouders, thuissituatie) worden toegelicht in hoofdstuk 2.

---

2 | Percentage jongeren dat wel eens/afgelopen 4 weken/iedere dag heeft gerookt - naar leeftijd

---

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

Bron: TNS NIPO, 2009

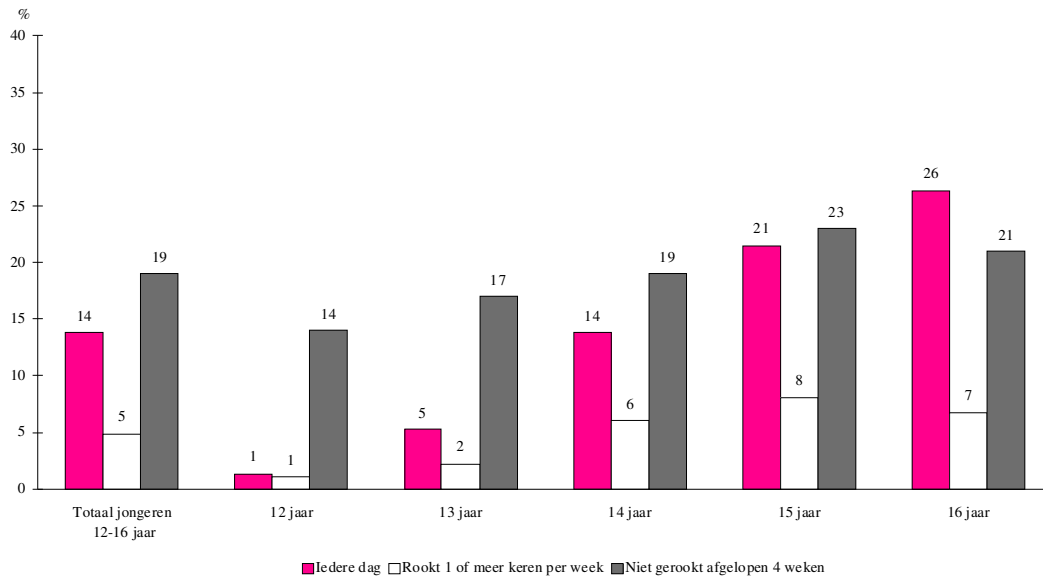

De percentages wel eens gerookt, afgelopen 4 weken gerookt en dagelijks gerookt in de grafiek tellen niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen. De percentages nooit gerookt en wel eens gerookt tellen samen wel op tot 100%.

---

3 | Frequentie van roken – naar leeftijd

Basis: jongeren (12 t/m 16) die wel eens hebben gerookt, n=936

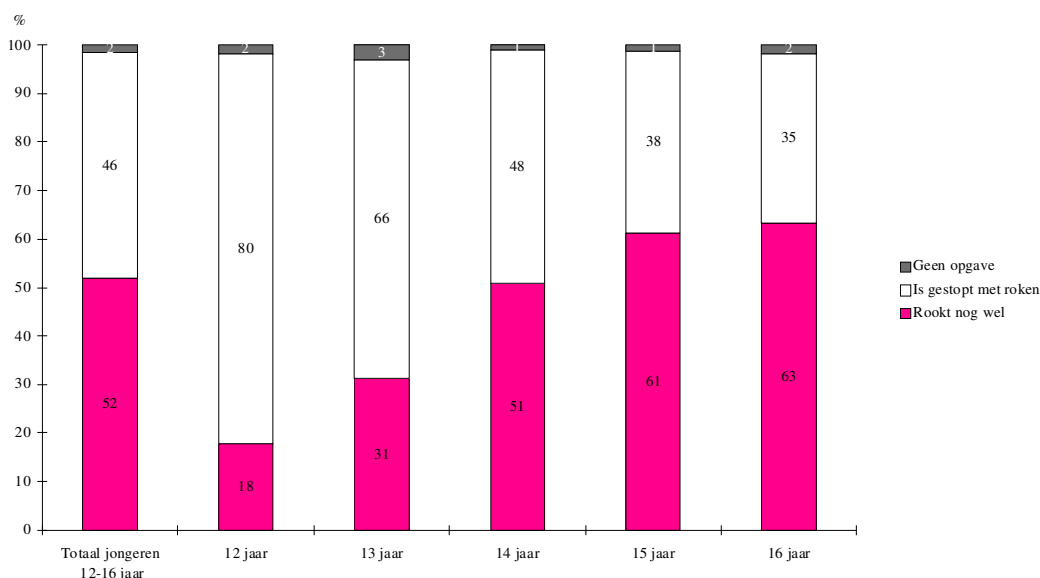
Bron: TNS NIPO, 2009

1.2 Roken de jongeren die hebben gerookt nog, of zijn ze gestopt?

Aan de jongeren die wel eens hebben gerookt, is gevraagd of ze nog steeds roken, of dat ze inmiddels zijn gestopt. Ruim de helft van de jongeren in de doelgroep (52%) geeft dan aan dat ze nog roken en 46% zegt dat ze zijn gestopt. Het percentage jongeren in deze leeftijdsgroep dat nog rookt, loopt het snelst op tussen de 12 en 14 jaar.

4 | Rook je nu nog steeds of ben je inmiddels gestopt?

Basis: 12 t/m 16-jarigen, wel eens gerookt of geen opgave, n=866

Bron: TNS NIPO, 2009

Er zijn geen significante verschillen tussen jongens en meisjes.

Tevens zijn er geen significante verschillen tussen jongeren die bij beide ouders wonen of respectievelijk alleen bij hun vader (let op, laag aantal respondenten, n= 37) of alleen bij hun moeder.

Als de vader en moeder roken, dan zijn de jongeren significant minder vaak gestopt (33%) met roken dan gemiddeld (46%). Wanneer niemand in het huishouden rookt, dan zijn ze juist significant vaker gestopt (60%).

1.2.1 Rookgedrag jongeren van 10 t/m 11 jaar en 17 t/m 19 jaar

Naast de campagnedoelgroep van jongeren van 12 t/m 16 jaar kan ook het rookgedrag in kaart worden gebracht van de jongeren die ouder en jonger zijn.

Van de 10 en 11 jarigen zegt (in 2008) 8% wel eens te hebben gerookt. Van de jongeren van 10 en 11 jaar die wel eens hebben gerookt, heeft 13% de afgelopen vier weken gerookt. Omgerekend naar *alle* jongeren in deze leeftijdsgroep heeft 1% van hen de afgelopen vier weken gerookt.

Van de jongeren tussen de 17 en 19 jaar heeft 68% wel eens gerookt. Ruim drie op de vijf (62%) van de jongeren in deze leeftijdsgroep die wel eens hebben gerookt, hebben de afgelopen vier weken gerookt. Omgerekend naar *alle* jongeren van 17 t/m 19 jaar heeft 43% de afgelopen vier weken gerookt.

2 Rookgedrag jongeren en de houding van ouders

Hoofdstuk 2 behandelt de houding van ouders volgens de jongeren ten aanzien van het rookgedrag van kinderen in de campagnedoelgroep (12 t/m 16 jaar). Het gaat hierbij om de perceptie van de jongeren zelf.

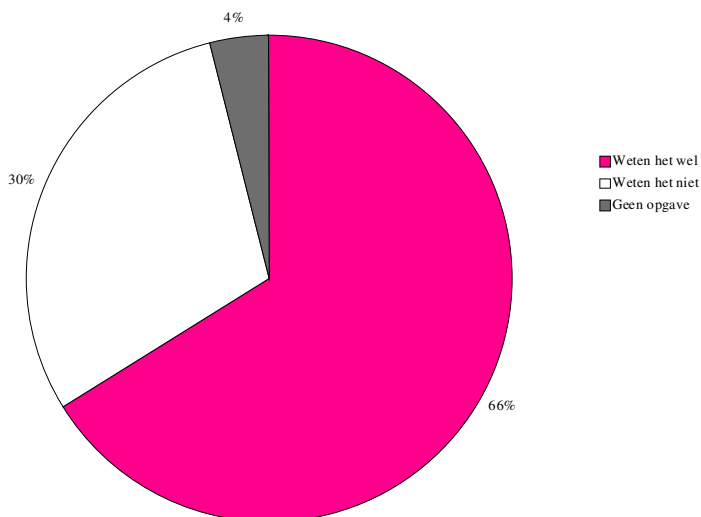
2.1 Weten de ouders dat hun kind rookt of heeft gerookt?

Bijna een op de drie (30%) ouders van jongeren tussen de 12 en 16 jaar die (wel eens) hebben gerookt of nog steeds roken, weet volgens de jongeren dat niet van hun kind. Tweederde (66%) van de jongeren zegt dat hun ouders daar wel van op de hoogte zijn.

---

5 | Weten je ouders of verzorgers dat je rookt of hebt gerookt?

Basis: 12 t/m 16-jarigen, wel eens gerookt, n=866

Bron: TNS NIPO, 2009

---

6 | Percentage jongeren die wel eens heeft gerookt, waarvan de ouders niet weten dat ze roken of hebben gerookt, naar leeftijd

---

	12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	Totaal 12 t/m 16 jaar
Jongeren die roken of wel eens hebben gerookt, en waarvan de ouders dit <i>niet</i> weten	27%	34%	31%	30%	28%	30%

Basis: 12 t/m 16-jarigen dat wel eens heeft gerookt, n=866

Jongens in de doelgroep (12 t/m 16 jaar) zeggen significant vaker dan meisjes dat hun ouders het wel weten dat ze roken (71% versus 59%).

Er zijn geen significante verschillen tussen jongeren die bij beide ouders wonen of respectievelijk alleen bij hun vader (let op, laag aantal respondenten, n= 37) of alleen bij hun moeder.

Als de vader en moeder roken (77%) of als de moeder (78%) rookt, dan weten de ouders significant vaker dan gemiddeld dat hun kind (wel eens) heeft gerookt of rookt. Wanneer niemand in het huishouden rookt, zijn de ouders juist minder vaak op de hoogte van het rookgedrag (53%).

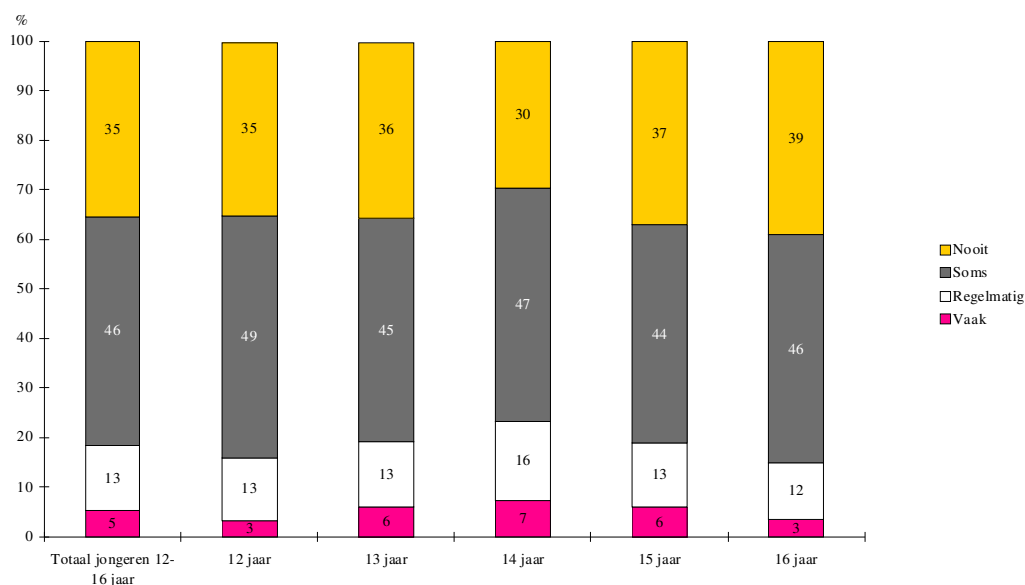
2.2 Praten met ouders over roken

Jongeren van 12 t/m 16 jaar die wel eens hebben gerookt, hebben significant vaker dan jongeren die nog nooit hebben gerookt (in het afgelopen jaar) soms, regelmatig of vaak gepraat met hun ouders of verzorgers over het wel of niet (gaan) roken (71% versus 60%).

---

7 | Hoe vaak hebben je ouders/verzorgers met je gepraat over roken?

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

Bron: TNS NIPO, 2009

Er zijn geen significante verschillen tussen jongens en meisjes in de doelgroep als het gaat om praten over roken met de ouders.

Jongeren die (voornamelijk) bij hun moeder wonen, hebben significant vaker (regelmatig of vaak) met hun ouder(s) gepraat over roken dan jongeren die bij beide ouders wonen (respectievelijk 26% en 16%).

Als er niemand in het huishouden rookt, dan wordt er minder vaak dan gemiddeld (regelmatig of vaak) met de kinderen gesproken over wel of niet gaan roken. Wanneer vader en moeder beiden roken, gebeurt dat juist vaker (respectievelijk 22% en 14%).

2.3 Houding van ouders ten aanzien van het rookgedrag jongere

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) waarvan de ouders volgens de jongeren *wel* weten dat ze wel eens hebben gerookt/roken, zegt 23% dat hun ouders het (helemaal) eens zijn met hun rookgedrag. Verder zegt 39% dat hun ouders het er niet (helemaal) eens zijn.

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) waarvan de ouders *niet* weten dat ze wel eens hebben gerookt/roken, zegt 6% dat hun ouders het met hun rookgedrag (helemaal) mee eens zouden zijn, terwijl 69% zegt dat hun ouders het er niet (helemaal) mee eens zouden zijn.

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) die nog nooit hebben gerookt, zegt 3% dat hun ouders het er (helemaal) mee eens zouden zijn, als zij zouden roken. Daarnaast zegt 82% dat hun ouders het er (helemaal) niet mee eens zouden zijn.

Hoewel hier de jongeren (12 t/m 16 jaar) worden ondervraagd en niet de ouders (en het dus gaat om de perceptie van de jongeren), lijkt het er dus wel op dat de mening van de ouders samenhangt met het rookgedrag van hun kinderen. Van de ouders die niet willen dat hun kinderen roken, is het rookpercentage van de jongeren lager. Daarnaast is het wel zo dat ouders die het roken afkeuren minder vaak op de hoogte worden gebracht van het feit dat hun kinderen roken dan wanneer zij dat wel goed zouden keuren.

Tevens is er een duidelijk verband te ontdekken tussen het rookgedrag van de ouders (die op de hoogte zijn van het rookgedrag) en de jongeren (12 t/m 16 jaar). Wanneer de ouders roken, of als een broer of zus rookt (respectievelijk 32% en 34%), dan zijn de ouders het significant vaker eens met het rookgedrag van hun kinderen dan gemiddeld (23%). Als niemand in het huishouden rookt, dan is 17% van de ouders het eens met het rookgedrag van hun kind.

Jongeren die roken met een rokende vader en moeder die niet weten dat hun kind rookt, zeggen vaker dan gemiddeld dat hun ouders het er wel mee eens zouden zijn als zij zouden roken (respectievelijk 16% en 6%). Let op, door een laag aantal ondervraagden (n=43) is dit indicatief.

Jongeren die niet roken, maar waarvan de ouders wel allebei roken, zeggen vaker dan gemiddeld dat hun ouders het ermee eens zouden zijn als zij zouden roken (respectievelijk 9% en 3%). Ouders van jongeren waar in het gezin niemand rookt zouden het er significant minder vaak mee eens zijn (2%).

Er zijn geen significante verschillen tussen jongens en meisjes in de doelgroep op dit vlak.

Er zijn tevens geen significante verschillen tussen jongeren die bij beide ouders wonen of respectievelijk alleen bij hun vader (let op, laag aantal respondenten, n= 29) of alleen bij hun moeder.

2.4 Jongeren en rookgedrag ouders

Als we inzoomen op de significante verschillen tussen rokende vaders, rokende moeders en rokende ouders (beiden roken) dan kan worden geconstateerd dat met name een

rookende moeder en rookende ouders (beiden roken) een negatieve invloed hebben op het rookgedrag van de jongeren. Hieronder worden de significante verschillen uitgewerkt.

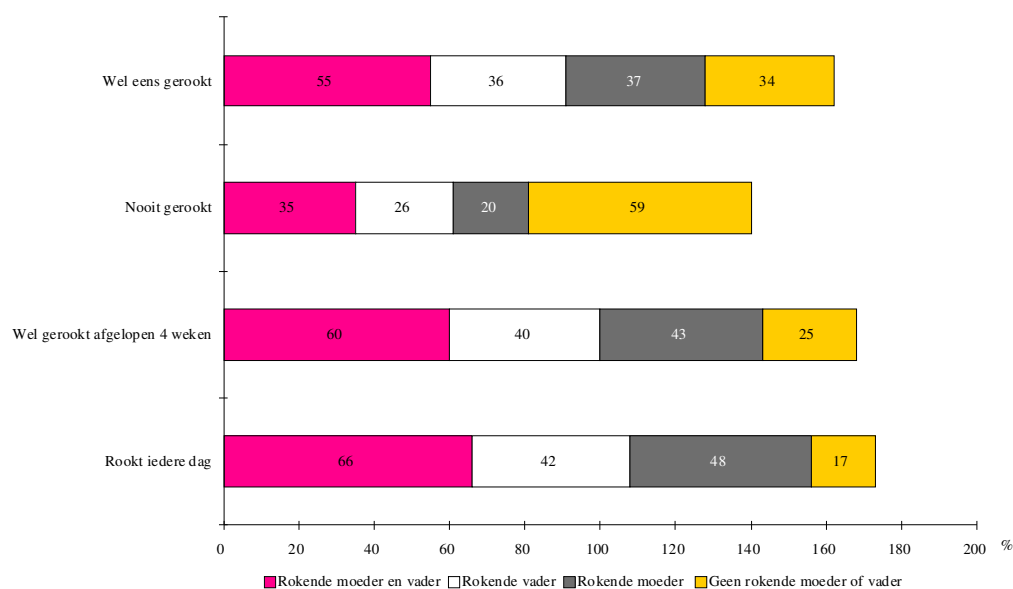
Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) die wel eens hebben gerookt, heeft 36% een rookende vader, onder jongeren die nog nooit hebben gerookt, is dat 26%.

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) die wel eens hebben gerookt heeft 37% een rookende moeder, onder jongeren die nog nooit hebben gerookt, is dat 20%.

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) die wel eens hebben gerookt, heeft 55% een rookende moeder en vader. 35% van de jongeren die nog nooit hebben gerookt, heeft een rookende vader en moeder.

Van de jongeren (12 t/m 16) die wel eens hebben gerookt, heeft 34% geen rookende vader of moeder. 59% van de jongeren die nog nooit hebben gerookt heeft geen rookende vader of moeder.

8 | Wel of geen rookende ouders in relatie tot het rookgedrag van de jongeren¹

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

Bron: TNS NIPO, 2009

Van de jongeren (12 t/m 16 jaar) die noch een rookende moeder, noch een rookende vader hebben, heeft 32% wel eens gerookt. Van de jongeren die of een rookende moeder of een rookende vader hebben, heeft 52% wel eens gerookt.

Van de jongeren die alleen een rookende moeder hebben, heeft 60% wel eens gerookt. Van de jongeren die alleen een rookende vader hebben, heeft 44% wel eens gerookt.

Van de jongeren bij wie niemand in het huishouden rookt, heeft 28% wel eens gerookt.

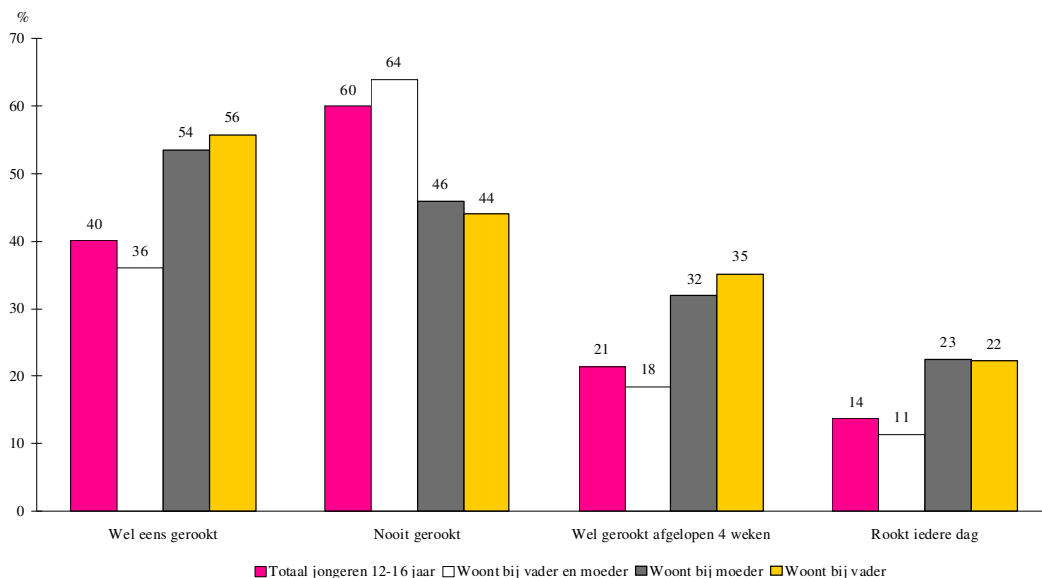
¹ De percentages rookende moeder, vader of rookende vader en moeder of geen van beide rookt in de grafiek tellen niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen.

2.5 Thuissituatie jongeren

Jongeren van 12 t/m 16 jaar die bij hun vader *en* moeder inwonen, hebben significant minder vaak (wel eens) gerookt dan jongeren die voornamelijk bij hun moeder inwonen (respectievelijk 36% en 54%). Jongeren die voornamelijk bij hun vader wonen (56%) roken ook vaker dan jongeren die bij beide ouders wonen, maar dit cijfer is indicatief wegens een laag aantal respondenten (n=64).

Tevens hebben jongeren (in deze leeftijdscategorie) die bij hun vader *en* moeder inwonen significant minder vaak gerookt in de afgelopen vier weken of iedere dag gerookt dan jongeren die alleen bij hun vader of alleen bij hun moeder wonen (zie onderstaande figuur).

9 | Rookgedrag van jongeren 12-16 jaar en hun thuissituatie²

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

Bron: TNS NIPO, 2009

Van alle jongeren (12 t/m 16 jaar) die bij hun vader en moeder wonen, heeft 64% nog nooit gerookt. Van de jongeren die afwisselend bij hun vader en moeder wonen heeft 60% nog nooit gerookt. Voor jongeren die voornamelijk bij hun moeder wonen, is dit percentage 46% en voor jongeren die voornamelijk bij hun vader wonen 44% (let op: dit percentage is gebaseerd op een laag aantal respondenten, n=64).

Er zijn geen significante verschillen in rookgedrag tussen jongeren uit kleine gezinnen (2-4 personen) en uit grotere gezinnen (personen of meer).

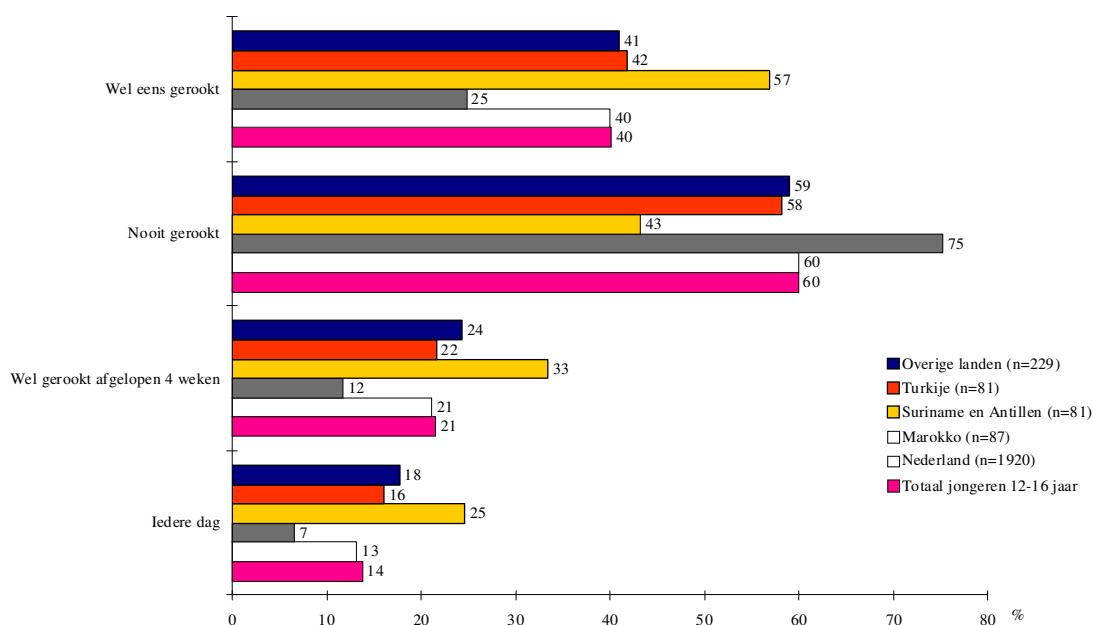
² De percentages woont bij moeder, bij vader of woont bij vader en moeder in de grafiek tellen niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen.

2.6 Rookgedrag jongeren en afkomst familie

Onderstaande grafiek toont het rookgedrag van jongeren van verschillende afkomst. Drie op de vijf (60%) jongeren (12 t/m 16 jaar) van Nederlandse afkomst heeft nog nooit gerookt. Voor jongeren waarvan de familie van niet-Nederlandse afkomst is, is dat percentage 59%.

Jongeren uit Marokko zeggen significant minder vaak dan gemiddeld dat zij (wel eens) hebben gerookt. Jongeren uit Suriname en de Antillen geven juist vaker aan dat zij (wel eens) hebben gerookt (respectievelijk 25% en 57%). Let op, het aantal ondervraagde kinderen uit Marokko, Suriname en Antillen en Turkije is relatief laag, deze cijfers dienen voorzichtig geïnterpreteerd te worden.

10 | Rookgedrag onder jongeren van 12-16 jaar, naar afkomst³

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

Bron: TNS NIPO, 2009

2.7 Rookgedrag jongeren naar opleiding

Uit onderstaande tabel blijkt dat 34% van de jongeren die een gemeenschappelijk leerjaar 1, 2 of 3 (12 t/m 14 jaar) volgen, wel eens heeft gerookt. Van de jongeren die een gemeenschappelijk leerjaar volgen, heeft 16% de afgelopen 4 weken gerookt en een op de tien (10%) van hen rookt dagelijks. De significante verschillen tussen opleidingstypen ten opzichte van het totaal van de jongeren tussen 12-16 jaar zijn vetgedrukt.

³ De percentages wel eens gerookt, afgelopen 4 weken gerookt en dagelijks gerookt in de grafiek tellen niet op tot 100%, omdat deze cijfers elkaar overlappen. De percentages nooit gerookt en wel eens gerookt tellen samen wel op tot 100%.

Let op, het aantal ondervraagde kinderen uit het speciaal basisonderwijs en met name jongeren zonder dagopleiding is laag (indicatief), deze cijfers dienen dus zeer *voorzichtig* geïnterpreteerd te worden.

---

11 | Rookgedrag jongeren naar opleiding

---

	wel eens gerookt	nooit gerookt	afgelopen 4 weken gerookt	dagelijks gerookt
Basisschool (n=315)	13	87	3	0
Speciaal basisonderwijs (n=55)	27	73	5	2
Gemeenschappelijk leerjaar 1, 2 of 3 (n=825)	34	66	16	10
Praktijkonderwijs\VMBO\LWOO\VBO (n=524)	55	45	35	26
HAVO 3+ (n=229)	38	62	18	8
VWO 3+ (n=227)	33	67	13	3
ROC \ BOL (MBO) (n=137)	65	35	41	30
Geen dagopleiding (n=21)	77	23	56	50
Totaal	40	60	21	14

Basis: 12 t/m 16-jarigen, n=2.333

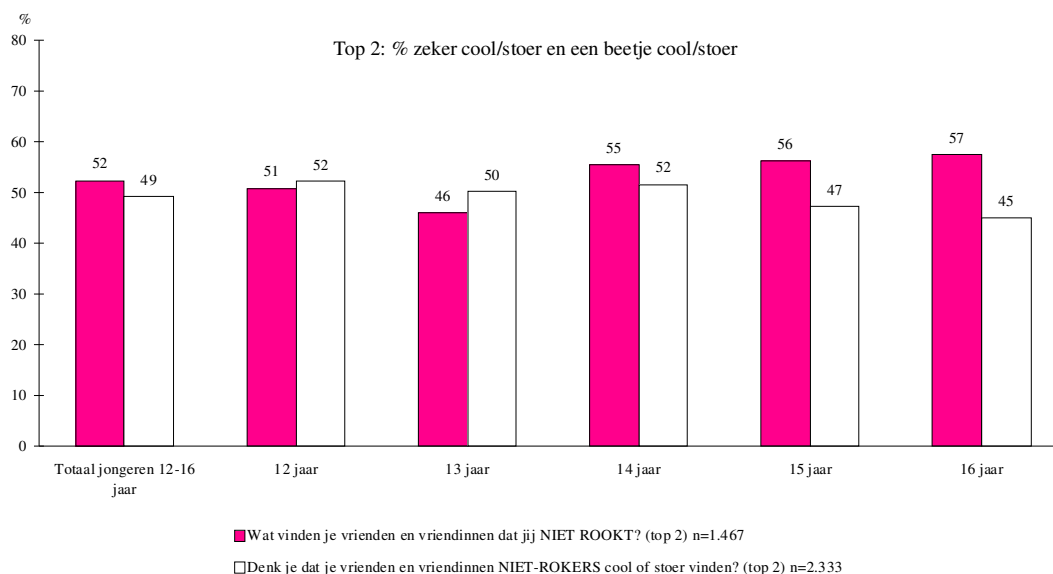
2.8 Rookgedrag en houding vrienden

Ruim de helft van de jongeren van 12 t/m 16 jaar die nooit hebben gerookt (52%), zegt dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken. Verder denkt 49% van alle jongeren in de doelgroep dat hun vrienden en vriendinnen niet-rokers in het algemeen cool of stoer vinden.

---

12 | Rookgedrag en houding vrienden

Basis: roze stelling: niet-rokers, witte stelling: 12 t/m 16-jarigen

Bron: TNS NIPO, 2009

De 13 jarige niet-rokers zeggen significant minder vaak dan gemiddeld dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken (46%). De 16-jarigen (45%) geven minder vaak aan dan gemiddeld dat hun vrienden en vriendinnen niet-rokers in het algemeen cool of stoer vinden.

Niet-rokende meisjes zeggen significant vaker dan niet-rokende jongens dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken (55% versus 45%). Van alle meisjes in de doelgroep denkt 51% dat hun vrienden en vriendinnen niet-rokers in het algemeen cool of stoer vinden. Jongens geven dat significant minder vaak aan (41%).

Jongeren afkomstig uit Nederland zeggen significant minder vaak dan gemiddeld dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken (respectievelijk 51% en 52%). Jongeren met een Turkse afkomst (let op, laag aantal respondenten, n=50) zeggen juist vaker dan gemiddeld dat hun vrienden en vriendinnen het cool of stoer vinden dat ze niet roken (76% versus 52%).

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording en universum

Tot en met 1991 zijn de onderzoeken 'Rookgewoonten Jeugd' gehouden onder jongens en meisjes van 10 t/m 14 jaar. Vanaf 1992 zijn de steekproeven van deze onderzoeken uitgebreid met jongeren van 15 t/m 19 jaar. De vraaggesprekken worden gehouden met behulp van laptops in of bij de school. De enquêteur neemt vooraf contact op met het schoolhoofd of de rector om toestemming te verkrijgen om te enquêteren in de school. Ook hier wordt gestreefd naar gesprekken zonder de aanwezigheid van leerkrachten.

Op basis van de cijfers van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (bron: CBS) was het mogelijk om een indeling te maken van de diverse takken van onderwijs naar leeftijd en sekse. De meest recente cijfers hebben betrekking op het schooljaar 2006/2007.

Naast de schoolgaande jeugd worden er ook jongeren die geen dagopleiding (meer) volgen ondervraagd. Alle TNS NIPO-enquêteurs hadden de opdracht een jongere in de eigen omgeving te ondervragen die geen opleiding (meer) volgt, een en ander uiteraard gequoteerd naar leeftijd en sekse.

Universum

Het universum van het onderzoek 'Roken Jeugd Monitor 2008' is de groep jongeren van 10 t/m 19 jaar, woonachtig in Nederland. In 2006/2007 waren dat 1.988.897 jongens en meisjes in de leeftijd van 10 t/m 19 jaar. Voor onderhavige rapportage zijn binnen deze groep uitsplitsingen gemaakt naar de campagnedoelgroep: jongeren tussen 12 en 16 jaar.

Volgens opgave van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen ziet de verdeling van jongeren naar sekse, leeftijd en het volgen van een dagopleiding er als volgt uit:

---

13 | Verdeling jongeren naar sekse en leeftijd (schooljaar 2006/2007)

Sekse	(%)	
Meisje.....	48,9	
Jongen.....	51,1	
Leeftijd:		
10 jaar.....	9,7	
11 jaar.....	10,0	
12 jaar.....	10,0	
13 jaar.....	10,1	
14 jaar.....	10,3	
15 jaar.....	10,3	
16 jaar.....	9,9	
17 jaar.....	9,8	
18 jaar.....	9,9	
19 jaar.....	9,9	

	100,0	Basis 100% = 1.988.897